

Bjørn Olsen og Irene Tuveng

**Utvalgsundersøkelsen om
sykefravær, 1-3 dager for
3. kvartal 1997**
Dokumentasjon

Innhold

Sammendrag

1. Innledning	1
2. Dokumentasjon av utvalget benyttet 3. kvartal.....	3
2.1. Stratifisering	3
2.2. Utvalg og trekkemetode	4
3. Utsendelse av varselbrev til de utvalgte bedriftene.....	7
4. Revisjon av spørreskjemaet.....	8
5. Skjemainngang	9
6. Frafallsårsaker	10
7. Tall for hele foretaket	10
8. Svarprosent og frafall etter næring og størrelse	10
9. Datakvaliteten	12
9.1. Absolutte kontroller	12
9.2. Vurderingskontroller	12
9.3. Problematisk næringsgrupper.....	13
9.4. Blanke verdier i mottatte skjemaer (Partielt frafall).....	14
10. Vedlegg	15
De siste utgitte publikasjoner i serien Notater	19

Sammendrag

Utvalgsdelen til prosjektet Sentral sykefraværstatistikk startet opp i 3. kvartal 1997. Et utvalg på 10 000 bedrifter - stratifisert etter næring og størrelse - fikk tilsendt spørreskjema for innrapportering av tall for sykefravær fra én til tre dager. Denne undersøkelsen er basert på frivillig deltakelse og ga en endelig svarprosent på 67. Dette nivået ble imidlertid først nådd en viss tid etter purring. Svarprosenten ved den opprinnelige fristens utløp lå på 43 prosent. Frafallet medførte ikke store skjevheter i nettoutvalget, men fire næringsstrata ble stående med relativt lav svarprosent innenfor et intervall fra 44 til 53 prosent.

Kvaliteten på de innkomne tallene var rimelig god, og de feilene som ble avdekket gjennom de absolutte (dvs. de logisk/matematiske) kontrollene hadde et relativt begrenset omfang (ca. 250 - 300 tilfeller). Enkelte feiltilfeller framkom også i vurderingskontrollene (ca. 180 tilfeller) der nivået på sykefraværstallene ble vurdert i forhold til antall ansatte for å avdekke usannsynlige ekstremverdier. I hovedsak skyldtes disse tilfellene feil i det gjeldende tallet for antall ansatte. Enkelte innslag av blanke verdier (partiell frafall) forekom også i tallmaterialet. Dette dreide seg i hovedsak om variabelen dagsverk med sykefravær der ca. 500 av svarbedriftene ikke kunne gi oss tall. Disse verdiene vil i ettertid bli imputert der det lar seg gjøre.

I forbindelse med vurderingskontrollene viste det seg at visse næringsgrupper ikke kunne frambringe tall for 1 - 3 dagers sykefravær fordi dette ikke ble registrert. Dette gjaldt næringsstrataene olje- og gassutvinning og sjøtransport som i estimeringsopplegget vil bli holdt utenfor utvalg og populasjon inntil videre. Det vil bli innhentet nærmere informasjon om regler og praksis mht. sykefravær i disse næringene.

1. Innledning

En sentral sykefraværstatistikk som skal dekke hele landet, er for tiden under etablering og ventes å komme i drift i løpet av 1998. Denne statistikken har som overordnet mål å kunne gi en fullstendig, løpende beskrivelse og analyse av sykefraværet i norsk arbeidsliv og inngå som ledd i en helhetlig strategi for å bedre arbeidsmiljøet og redusere sykefraværet. I den forbindelse skal sykefraværstatistikken bl.a. kunne danne grunnlag for pålitelige utgiftsanslag, evaluering av tiltak, identifisering av risikogrupper og ulike forskningsformål.

Den sentrale sykefraværstatistikken skal på lengre sikt erstatte de nåværende sykefraværstatistikker som i hovedsak utarbeides i regi av instanser som RTV, NHO, AAD og KS. Disse statistikkene dekker ulike deler av arbeidslivet og baserer seg til dels på forskjellige måltall. Sykefraværstallenes sammenliknbarhet på tvers av næringsgrupper og sektorer har således vært begrenset.

Modellen for innhenting av data over sykefraværet i en sentral sykefraværstatistikk bygger på to deler; registerdelen og utvalgsdelen. Registerdelen er basert på trygdekontorenes registreringer av Sykmeldingsattest IA i sykepengerutinen. Disse registreringene omfatter alt legemeldt sykefravær grunnet egen sykdom samt tilfeller med sykepenger for arbeidstakere på tiltak både i privat og offentlig sektor. Rikstrygdeverket vil være ansvarlig for etablering og drift av denne registerdelen som går under betegnelsen «Sykefraværregisteret».

Det egenmeldte sykefraværet fra en til tre dager faller utenom denne registreringsrutinen og må innhentes på annen måte. Med hensyn til denne typen sykefravær er det den enkelte bedrift som representerer den viktigste datakilden, og en statistikkproduksjon vil i dette tilfelle bygge på en bedriftsbasert utvalgsundersøkelse bestående av 10 000 bedrifter innen både privat og offentlig sektor. Det blir her på kvartalsvis basis innrapportert summariske tall for alt 1 - 3 dagers sykefravær fordelt på kjønn. Det vil si at både egenmeldt og legemeldt sykefravær med denne varigheten inngår i utvalgsundersøkelsen. I skjemaet spørres det etter tall for antall sykefraværstilfeller, personer med sykefravær, sykefraværsdager og dagsverk tapt pga. sykefravær.

SSB har ansvaret for denne undersøkelsen som er basert på frivillig deltakelse og startet opp i 3. kvartal 1997. Det ble imidlertid gjennomført en prøveundersøkelse i 1. kvartal samme år for å teste ut undersøkelsesopplegget i et begrenset utvalg på 1000 bedrifter. Erfaringene fra denne prøveundersøkelsen er beskrevet i notat nr. 97/66, «Prøveundersøkelsen om 1 - 3 dagers sykefravær i sentral sykefraværstatistikk».

2. Dokumentasjon av utvalget benyttet for 3. kvartal

Trekkgrunnet ble tilrettelagt med utgangspunkt i et situasjonsuttak fra Enhetsregisteret pr. juni 1997. Filnavn: PX245.S0215.j084A2A1.G9706.V00. Variabelen for antall ansatte ble oppdatert ved hjelp av et situasjonsuttak fra Arbeidstakerregistret. Det ble trukket på bedriftsnivå.

Kun bedrifter som var registrert med ansatte tas med i trekkgrunnet. Av kvalitetshensyn har vi også trukket ut enkelte næringsgrupper fra trekkgrunnet. Disse omfatter:

- Lønnet husarbeide ('95')
- Internasjonale organisasjoner ('99')
- Investeringselskap ('88').

I tillegg ser vi bort fra bedrifter med næringskode '98' som er såkalt hvilende. Bedrifter uten angitt næring ('00' eller ' ') er også fjernet fra trekkgrunnet. Tabellen nedenfor viser antall bedrifter i hver av disse kategoriene.

Tabell 1. Bedrifter holdt utenfor trekkgrunnet

Næringskode	Næringsbetegnelse	Antall Bedrifter
'88'	Investeringselskap	168
'95'	Lønnet husarbeide	977
'98'	Hvilende	27
'99'	Internasjonale organisasjoner	16
' '	Uten angitt næring	1942
'00'	Uten angitt næring	1296
sum		4426

Etter disse begrensningene sto vi igjen med i alt 153.658 bedrifter til å danne trekkgrunnlag i sykefraværstatistikken. Trekkgrunnlagsfila ligger på UNIX : *ssb/ursus/a1/sykefr/data/grunnlag.ssd04*.

2.1. Stratifisering

Næring

Hovedsakelig har vi stratifisert etter 2-siffer næring. For at ingen av strataene skal bli for små har vi for enkelte særlig små næringer imidlertid slått sammen flere 2-siffer næringsgrupper til et stratum. Følgende næringer er slått sammen;

01-05	Jordbruk, skogbruk og fiske
10,12-14	Bergverksdrift
15-16	Nærings- og nytelsesmiddelindustri
17-19	Tekstil- og bekledningsindustri
23-25	Oljeraffinering, kjemisk industri mv.
30-33	Elektronisk og optisk industri
34-35	Transportmiddelindustri
36-37	Møbelindustri og annen industri
40-41	Kraft- og vannforsyning

Antall ansatte

Vi har også stratifisert etter størrelse. Det er to hovedgrunner til det. For det første vil vi sikre at utvalget blir spredt etter størrelse fordi det kan være forskjellig struktur på sykefraværet i små og store bedrifter. For det andre skal vi la trekk-sannsynligheten være høyere i strata med store bedrifter. Bakgrunnen for dette er å «spare» utvalgsstørrelse. Jo flere «store» bedrifter i utvalget, jo større dekningsgrad mht. antall ansatte får vi for gitt størrelse på utvalget. Vi opererer med en såkalt cut-off grense for de aller minste bedriftene. Med dette menes at de minste bedriftene i hvert stratum tillegges en trekk-sannsynlighet lik null. De aller største bedriftene i hver næringsgruppe totaltelles. Det vesentlige for å få «gode» estimat for sykefravær er å dekke en så stor andel av totalt antall ansatte som mulig. Hvordan bedriftene er gruppert etter størrelse varierer næringsgrupper i mellom. Tabell 2 angir de forskjellige inndelingene vi har benyttet i sykefraværstatistikken. Den hyppigste brukte størrelsesgrupperingen er type F. Av tabellen kan man lese at størrelsesstratum 5 inneholder de aller største bedriftene og størrelsesstratum 1 de aller minste. Cut-off-grensen settes ved størrelsesstratum 1 og vi totalteller bedriftene som faller i størrelsesstratum 5.

Tabell 2. Forskjellige størrelsesgrupperinger som benyttes ved stratifisering

	Størrelsesstrata				
	5	4	3	2	1
A	50>=	20-49	10-19	4-9	1-3
B	50>=	20-49	10-19	5-9	1-4
C	100>=	50-99	20-49	4-19	1-3
D	100>=	50-99	20-49	5-19	1-4
E	150>=	50-149	20-49	4-19	1-3
F	150>=	50-149	20-49	5-19	1-4
H	300>=	100-299	20-99	5-19	1-4
I	400>=	100-399	20-99	5-19	1-4
J	1000>=	100-999	50-99	5-49	1-4

2.2. Utvalg og trekkemetode

Notatet «Utredning av utvalgsplan for sentral sykefraværstatistikk», Notater 97/25 av Amundrud og Tuveng, danner grunnlaget for valg av utvalgsstørrelse i sykefraværstatistikken. Det ble bestemt å ha en utvalgsstørrelse på **10 000 bedrifter**. Denne utvalgsstørrelsen ble valgt ut i fra en forutsetning om at utvalget spres på alle næringer (på 2-siffernivå NS97) og at det i tillegg stratifiseres etter størrelsesgruppe. Størrelse representeres gjennom det antall ansatte bedriften har.

I tabell 3 følger en oversikt over hvordan trekkpopulasjonen er delt inn i størrelsesstrata innenfor hver næringsgruppe(1. linje i hver celle), hvor mange bedrifter med antall ansatte > 0 som eksisterer i hvert stratum (2. linje i hver celle) og hvor mange bedrifter som er trukket til bruttoutvalget. (3. linje i hver celle). Prosenttallene i 4. linje angir dekningsgrad for antall ansatte innenfor størrelsesgruppe 5 i hver næringsgruppe. Størrelsesgruppe 5 angir grensen for totaltelling innen hver næringsgruppe. For de aller fleste næringsgrupper er denne grensen satt til bedrifter med 150 eller flere ansatte. Men grensen varierer avhengig av størrelsesfordelingen i næringen. F.eks. for olje- og gassnæringen er grensen for bedrifter som totaltelles satt til bedrifter med 1000 eller flere ansatte, og i næringen for

interesseorganisasjoner er den så lav som ved 50 ansatte. Størrelsesgruppe 1 angir den såkalte «cut-off» grensen innenfor hver næringsgruppe. Her inngår de aller minste bedriftene i hver næring, som vi skal holde utenfor utvalget. Bedrifter med 4 ansatte er absolutt nedre grense for å komme med i utvalget. For de aller fleste av næringsgruppene våre er nedre grense satt til 5 ansatte. Det vesentlige er at andel ansatte som omfattes av undersøkelsen skal være noenlunde lik i alle næringsgrupper.

Tabell 3. Trekkpopulasjonen etter nærings- og størrelsesstrata

	Næring	Strata					Totalt
		Totaltelling	utvalg	utvalg	utvalg	Utenfor pop.	
Totalt		str.gr.5	str.gr.4	str.gr.3	str.gr.2	str.gr.1	
		1284	4804	14584	47313	85673	153658
		1284	1935	2824	3957	0	10000
01-05	Jordbruk, skogbruk og fiske	100>=	50-99	20-49	4-19	1-3	
		27	42	162	1222	7810	9263
		27	30	70	473	0	600
		14,44%					
10,12-14	Bergverksdrift	150>=	50-149	20-49	5-19	1-4	
		4	8	32	118	193	355
		4	3	6	7	0	20
		20,56%					
11	Olje- og gassutvinning	1000>=	100-999	50-99	5-49	1-4	
		4	41	13	43	74	175
		4	20	6	10	0	40
		31,21%					
15-16	Nærings- og nytelsesmiddelindustri	150>=	50-149	20-49	5-19	1-4	
		59	182	360	816	630	2047
		59	30	20	13	0	122
		34,51%					
17-19	Tekstil- og bekledningsindustri	100>=	50-99	20-49	4-19	1-3	
		11	29	64	230	264	598
		11	9	8	8	0	36
		19,77%					
20	Trelast- og trevareindustrien	150>=	50-149	20-49	5-19	1-4	
		7	56	119	421	566	1169
		7	28	18	17	0	70
		12,16%					
21	Treforedling	400>=	100-399	20-99	5-19	1-4	
		6	25	31	32	29	123
		6	4	5	2	0	17
		37,13%					
22	Forlag og grafisk industri	150>=	50-149	20-49	5-19	1-4	
		29	75	151	704	1211	2170
		29	36	45	90	0	200
		31,70%					
23-25	Oljeraffinering, kemisk industri mv.	300>=	100-299	20-99	5-19	1-4	
		14	42	129	206	249	640
		14	19	6	7	0	46
		34,47%					
26	Mineralproduktindustri	150>=	50-149	20-49	5-19	1-4	
		9	36	54	195	272	566
		9	17	3	5	0	34
		21,89%					
27	Metallindustri	400>=	100-399	20-99	5-19	1-4	
		10	28	39	49	37	163
		10	7	3	2	0	22
		45,95%					
28	Metallvareindustri	150>=	50-149	20-49	5-19	1-4	
		9	73	173	466	587	1308
		9	36	50	11	0	106
		11,27%					
29	Maskinindustri	150>=	50-149	20-49	5-19	1-4	
		24	86	101	407	648	1266
		24	33	11	8	0	76
		37,24%					

Tabell 3 (forts.). Trekkpopulasjonen etter nærings- og størrelsesstrata

	Næring	Strata					Utenfor pop.	Totalt
		Totaltelling	utvalg	utvalg	utvalg			
30-33	Elektroteknisk og optisk industri	300>= 16 16 35,47%	100-299 31 13	20-99 116 6	5-19 265 5	1-4 448 0	876 40	
34-35	Transportmiddelindustri	400>= 19 19	100-399 88 10	20-99 169 7	5-19 251 8	1-4 268 0	795 44	
36-37	Møbelindustri og annen industri	150>= 13 13 24,44%	50-149 45 21	20-49 111 12	5-19 291 11	1-4 486 0	946 57	
40-41	Kraft- og vannforsyning	150>= 14 14 21,81%	50-149 79 20	20-49 167 10	5-19 314 6	1-4 259 0	833 50	
45	Bygge- og anleggsvirksomhet	100>= 103 103 20,48%	50-99 166 79	20-49 717 143	5-19 3924 473	1-4 8178 0	13088 798	
50	Motorkjøretøytjenester	50>= 40 40 7,52%	20-49 341 163	10-19 1051 298	5-9 1715 59	1-4 2913 0	6060 560	
51	Agentur- og engroshandel	100>= 98 98 17,71%	50-99 198 100	20-49 736 208	4-19 4635 344	1-3 5882 0	11549 750	
52	Detaljhandel og reparasjon av varer	50>= 156 156 9,90%	20-49 873 410	10-19 2519 615	4-9 7958 323	1-3 11756 0	23262 1504	
55	Hotell- og restaurantvirksomhet	100>= 44 44 14,13%	50-99 118 57	20-49 475 159	5-19 2529 240	1-4 3189 0	6355 500	
60	Landtransport og rørtransport	150>= 34 34 22,25%	50-149 119 58	20-49 237 99	5-19 1143 309	1-4 5815 0	7349 500	
61	Sjøtransport	300>= 13 13 36,91%	100-299 32 12	20-99 104 7	5-19 268 8	1-4 438 0	855 40	
62	Lufttransport	1000>= 2 2 48,33%	100-999 14 4	50-99 13 2	5-49 74 3	1-4 34 0	137 11	
63	Tjenester tilknyttet transport	150>= 19 19 18,92%	50-149 64 32	20-49 155 51	5-19 697 23	1-4 1147 0	2082 125	
64	Post og telekommunikasjon	400>= 17 17 30,33%	100-399 70 34	20-99 230 42	5-19 951 22	1-4 1039 0	2307 115	
65	Finansiell tjenesteyting	400>= 7 7 31,65%	100-399 32 13	20-99 266 10	5-19 535 10	1-4 209 0	1049 40	
66	Forsikring og pensjonsfond	300>= 4 4 22,48%	100-299 12 6	20-99 57 11	5-19 203 9	1-4 329 0	605 30	

Tabell 3 (forts.). Trekkpopulasjonen etter nærings- og størrelsesstrata

	Næring	Strata					Utenfor pop.	Totalt
		Totaltelling	utvalg	utvalg	utvalg			
67	Hjelpevirks. for finansiell tj.yting	50>= 7 7 25,53%	20-49 22 4	10-19 24 2	4-9 89 2	1-3 170 0	312 15	
70	Eiendomsdrift	100>= 8 8 10,51%	50-99 13 8	20-49 76 33	4-19 664 251	1-3 2995 0	3756 300	
71	Utleievirksomhet, maskiner og utstyr	150>= 2 2 10,86%	50-149 4 3	20-49 26 11	4-19 239 59	1-3 470 0	741 75	
72	Databehandlingsvirksomhet	150>= 18 18 35,30%	50-149 44 16	20-49 79 20	4-19 402 6	1-3 750 0	1293 60	
73	Forskning og utviklingsarbeid	300>= 4 4 21,41%	100-299 24 3	20-99 67 3	5-19 84 3	1-4 45 0	224 13	
74	Annen forretn. tjenesteyting	150>= 80 80 25,15%	50-149 224 105	20-49 556 188	4-19 4017 413	1-3 8228 0	13105 786	
75	Off. adm. og forsvar, sosialforsikr.	300>= 66 66 33,94%	100-299 167 71	20-99 1151 81	5-19 2591 82	1-4 1846 0	5821 300	
80	Undervisning	150>= 94 94 25,55%	50-149 673 100	20-49 1202 72	5-19 1187 36	1-4 1213 0	4369 312	
85	Helse- og sosialtjenester	300>= 121 121 29,92%	100-299 415 207	20-99 2333 300	5-19 4665 300	1-4 7940 0	15474 928	
90	Kloakk- og renovasjonsvirksomhet	150>= 3 3 19,79%	50-149 9 5	20-49 31 10	5-19 172 15	1-4 336 0	551 33	
91	Interesseorganisasjoner	50>= 44 44 22,05%	20-49 101 50	10-19 204 81	5-9 770 100	1-3 2904 0	4023 275	
92	Kultur og sport	150>= 12 12 19,77%	50-149 45 24	20-49 129 40	4-19 993 100	1-3 1749 0	2928 176	
93	Annen personlig tjenesteyting	50>= 13 13 8,26%	19-49 58 35	10-19 155 52	4-9 778 84	1-3 2066 0	3070 184	

3. Utsendelse av varselbrev til de utvalgte bedriftene

I begynnelsen av juli ble det sendt ut varselbrev med vedlagt prøveeksemplar av skjema til de 10 000 utvalgte bedriftene. Vi mottok i overkant av 100 henvendelser fra disse bedriftene i løpet av en to måneders periode etter utsendelsen. I hovedsak dreide det seg om informasjon om at bedriften av ulike grunner gikk ut av undersøkelsen. Disse frafallsårsakene kan sorteres i følgende hovedkategorier:

1) Bedriften er *opphørt* som følge av konkurs, oppkjøp, sammenslåinger eller andre organisatoriske endringer: Dette gjaldt i hovedsak tilfeller som nylig hadde funnet sted og som ennå ikke var blitt registrert i Enhetsregisteret.

2) Antall ansatte har kommet *under minimumsgrensen*: I løpet av tiden som gikk etter utvalgstrekkningen framkom det at antall ansatte i noen mindre bedrifter var kommet under den nevnte minimumsgrensen.

3) Bedriften *neker* å delta: Dette dreier seg om bedrifter som meldte fra om at de ikke kom til å innlevere skjema uten å oppgi nærmere begrunnelse for dette ut over å vise til omfanget av den lovpålagte oppgaveplikten som næringslivet allerede er pålagt. Enkelte bedrifter viser også til at de innleverer sykefraværstall til bl.a. Rikstrygdeverket, KS eller NHO og mener dette burde være tilstrekkelig sykefraværsmelding.

4) *Vanskelig tilgjengelige data*: Tallene undersøkelsen spør etter, kan ikke framskaffes i bedriftens edb system for personaldata pga. edb - tekniske eller organisasjonsmessige forhold. Innhenting av tall krever i så fall manuell registrering som av mange (større) bedrifter anses som alt for arbeidskrevende, eller forutsetter at bedriften foretar endringer i edb systemet for sykefraværregistrering. Av de samtaler vi har hatt med bedrifter i denne sammenheng har det gått fram at man er lite innstilt på å avse tid og penger til en slik omlegging så lenge dette ikke er en lovpålagt undersøkelse.

På den annen side er det noen bedrifter som likevel kan oppgi tall for enkelte av de fire variablene i undersøkelsen. Det ser spesielt ut til at dagsverk med sykefravær er den mest problematiske størrelsen i så henseende, da bl.a. tall for ansattes stillingsandel i en del tilfeller ikke inngår i rutinene for sykefraværregistrering. De bedrifter som kan avlevere delvis utfylte rapporter, er for øvrig *ikke* regnet med blant frafallsbedriftene. Det bør ellers føyes til at noen av bedriftene i denne frafallskategorien opplyste om at de aktuelle sykefraværstallene kan være tilgjengelige for rapportering i 4. kvartal 1997 eller 1. kvartal 1998.

5) Bedriften *registrer ikke* sykefravær fra én til tre dager. Enkelte bedrifter har oppgitt dette som begrunnelse for å trekke seg. Imidlertid er dette en liten frafallskategori. Dette dreier seg trolig om bedrifter som baserer seg på deltidsansatte vikarer som innkalles ved behov.

6) Skjema og brev er blitt retursendt pga. *ukjent adresse*, og det har ennå ikke lyktes oss å finne den nye riktige adressen.

Pr. 15 september 1997 var det i alt registrert 148 bedrifter som av de ovennevnte grunner måtte avskrives. Disse ble ikke erstattet ved skjemautesendelsen.

Andre henvendelser vi fikk dreide seg bl.a. om uklarhet rundt de utvalgte enhetene (14 henvendelser) samt meldinger om endringer i de forhåndstrykte bedriftsdataene (10 henvendelser). Ytterligere 10 henvendelser gjaldt problemer med utfylling av skjemaet. Dels hadde disse problemene sammenheng med varierende arbeidstid blant de deltidsansatte og dels skyldtes problemene at foretakets system for registrering av sykefravær fulgte en annen inndeling enn bedriftsinndelingen i Enhetsregisteret. To av disse 10 bedriftene var for øvrig rederier som informerte om at de ikke registrerte korttidssykefravær blant sjøfolk. Ellers bør det nevnes at ingen av de henvendelsene som ble registrert, vedrørte problemer med å forstå selve framgangsmåten for utfyllingen av skjemaet hvis vi ser bort fra noen få telefoner fra bedrifter som åpenbart ikke hadde lest skjemaveiledningen.

4. Revisjon av spørreskjemaet

Enkelte problemer fra prøveundersøkelsen foretatt i første kvartal så ut til å gjenta seg i forbindelse med de tilbakemeldingene vi mottok etter utsendelse av varselbrev i juli:

En problemkategori som ser ut til å ha et visst omfang er de vanskelighetene noen flerbedriftsforetak kan ha med å rapportere tall for de enkelte utvalgte bedriftene, enten fordi personaldatasystemet ikke kan framskaffe (alle) tallene eller fordi systemets inndeling i bedriftsenheter er en annen enn den som ligger til grunn for Enhetsregisteret. For å unngå at foretak ikke innleverer skjema pga. sistnevnte forhold, åpnet vi for muligheten til å rapportere tall samlet for hele foretaket eller basert på andre inndelinger i foretaket. I skjemaet for 3. kvartal har vi føyd til en setning der vi oppfordrer til å ta kontakt med SSB dersom man står overfor denne typen problem. Oppgavegiver vil da bli informert om denne muligheten. SSB vil fordele disse tallene etter en jamføring av de to inndelingene hvor vi tar hensyn til næringsgruppering og størrelse.

Et annet tilbakevendende problem finner man i de bedriftene som har mange deltidsansatte med hyppig skiftende arbeidstid/stillingsandel. Problemene består her primært i å beregne dagsverk med sykefravær. I denne sammenheng har vi gjort en tilføyelse i skjemaet der vi opplyser om at man i slike tilfeller kan bruke et anslag for gjennomsnittlig stillingsandel. En slik omtrentlig angivelse av denne størrelsen er å foretrekke framfor blanke felt i skjemaet. Vi kan i det hele tatt ikke forvente en absolutt presis beregning av sykefraværsdagsverk i bedrifter med mange deltidsansatte. Regneeksemplene i veiledningen og bruken av desimaler i utfyllingsrubrikkene kan nok gi inntrykk av at vi forutsetter meget nøyaktige tall.

På grunnlag av en del telefonhenvendelser vi fikk angående hvilke arbeidstakere som skal omfattes av undersøkelsen, ble det i den veiledende teksten føyd til at alle arbeidstakere *som mottar lønn under sykdom* skal regnes med. Denne tilføyelsen gjør det forhåpentligvis klarere for bedriftene at de fleste kategorier av vikarer og midlertidig ansatte også skal regnes med.

For øvrig ble det presisert i informasjonsbrevet at bedrifter som ikke har hatt 1 -3 dagers sykefravær i det aktuelle kvartalet likevel *skal* levere inn skjema. Bakgrunnen for denne presiseringen er enkelte telefonsamtaler vi har hatt med småbedrifter der man var i tvil om dette.

5. Skjemainngangen

Tabell 4 . Skjemainngangen

	Antall skjema	Prosent
Innkomet ved svarfrist, 29.10	4298	43,0
Innkomet ved purring, 13.11	5398	54,0
Innkomet ved ny svarfrist, 27.11	6286	63,0
Innkomet i ettertid (pr. 27.02.98)	6648	66,5

43 prosent av skjemaene var innkommet ved svarfrist, den 29 oktober. Dette var en litt lavere svarprosent enn i prøveundersøkelsen der 46 prosent innkomne skjemaer var registrert ved fristens utløp. Ved tidspunkt for purring ligger derimot 3. kvartalsundersøkelsen litt høyere med en svarprosent på 54. Prøveundersøkelsen lå da litt under 50 prosent. Dette var også tilfelle ved den nye svarfristen fastsatt ved purring. Prøveundersøkelsen lå da litt i underkant av 60 prosent mens 63 prosent av skjemaene var innkommet for 3. kvartal. Da siste opptelling ble gjort for prøveundersøkelsen den 31. mai 1997, var svarprosenten kommet opp i 67,6. For 3. kvartal viser den aller siste opptellingen foretatt den 27. februar 1998, en svarprosent på 66,5. Dette siste tilskuddet av skjemaer skyldes dels at noen bedrifter ikke fikk sitt system for sykefraværsregistrering operativt før årsskiftet og dels at utsendelsen av skjemaer for 4. kvartal muligens har virket som en påminnelse for de bedriftene som hadde forlagt skjemaet for 3. kvartal.

6. Frafallsårsaker

Som tidligere nevnt fikk vi meldinger fra enkelte bedrifter om at de av forskjellige grunner trakk seg fra undersøkelsen. En opptelling av disse tilbakemeldingene foretatt den 19. desember 1997 viste følgende fordeling på de nevnte frafallsårsaker:

Tabell 5 . Bedrifter med registrert frafallsgrunn pr. 19.12.97

	I alt	1) Opphørt	2) Under min. grense	3) Nekter	4) Data ikke tilgjengelig	5) Sykefravær blir ikke reg.	6) ukjent adresse
	504	117	116	145	83	6	34
Prosent	100,0	23,2	23,0	28,8	16,5	1,8	6,7

Som det framgår av tabellen foreligger det altså informasjon om årsak til frafall blant 504 bedrifter som ikke innleverte skjema for 3. kvartal. Av disse ser vi at nekting er den hyppigste årsak. Slår vi imidlertid sammen frafallskategori 1 og 2, utgjør disse til sammen 46 prosent. Det vil m.a.o. si at nærmere halvparten av disse 504 bedriftene hadde en «legitim» frafallsgrunn.

7. Tall for hele foretaket

Som tidligere nevnt gis det anledning til å innrapportere tall for hele foretaket eller enkelte sammenlagte enheter dersom det ikke er mulig å innhente separate tall for de utvalgte enhetene. Dette forutsetter imidlertid at bedriften tar kontakt med SSB og rådfører seg med vår kontaktperson om dette. For 3. kvartal var det 23 bedrifter som benyttet seg av denne muligheten. Disse bedriftene leverte tall som til sammen kunne fordeles på 73 bedrifter. Dermed kan ytterligere 50 bedrifter føyes til nettoutvalget slik at dette til sammen utgjør 6698 bedrifter og gir en svarprosent på 67. Utregningen av tall for disse 73 bedriftene baserte seg på en enkel metode der oppgitte sykefraværdata blir veid i forhold til den andelen av totalt ansatte den aktuelle bedriften har. Denne metoden forutsetter implisitt at strukturen på sykefraværet er lik for alle bedriftene i det enkelte foretak og kun er avhengig av antall ansatte. Selv om dette er en grov metode som bl.a. ikke tar hensyn til eventuelle forskjeller i kjønns- og aldersfordeling, må den likevel kunne anses som akseptabel i den hensikt å dra nytte av de opplysningene vi får fra bedrifter som av ulike grunner ikke kan gi bedriftsspesifikke tall.

8. Svarprosent og frafall etter næring og størrelse

Vi skal i det følgende se nærmere på hvordan frafallet og svarprosentene fordeler seg på næringsstrataene og størrelsesstrataene. Av tabell 6 nedenfor framgår det at næringsstratum 25, Lufttransport, har lavest svarprosent med 44,4 prosent. Dette er imidlertid et av de minste næringsstrataene med bare ni bedrifter i bruttoutvalget. Det foreligger ingen informasjon om frafallsårsakene blant disse bedriftene. Næringsstratum 29, Forsikring og pensjonsfond ligger også lavt med en svarprosent på 46,7. Fire av i alt 16 frafallsbedrifter innen dette stratumet har oppgitt vanskelig tilgjengelige data som frafallsårsak, ellers er frafallsårsakene ukjente. Videre ser vi at Hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting (stratum 30) og Databehandlingsvirksomhet ligger litt over 50 i svarprosent. Bare et fåtall av disse bedriftene har gitt tilbakemelding om frafallsårsak. (NB! Tabell 6 er basert på et bruttoutvalg på 9823 bedrifter. Dette skyldes at bedrifter som hadde gitt melding om opphør før skjema utsendelse ble tatt ut av utvalget).

**Tabell 6. Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og svarprosent fordelt på næringsgruppe.
3. kvartal 1997**

NÆRINGSGRUPPE	BRUTTO		NETTO		FRAFALL		SVARPROSENT
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent	
1 Jordbruk, skogbruk og fiske	594	6,0	402	6,0	192	6,1	67,7
2 Bergverksdrift	20	0,2	13	0,2	7	0,2	65,0
3 Olje- og gassutvinning	40	0,4	25	0,4	15	0,5	62,5
4 Nærings- og nytelsesmiddelindustri	121	1,2	92	1,4	29	0,9	76,0
5 Tekstil- og bekledningsindustri	36	0,4	27	0,4	9	0,3	75,0
6 Trelast- og trevareindustrien	69	0,7	54	0,8	15	0,5	78,3
7 Treforedling	17	0,2	11	0,2	6	0,2	64,7
8 Forlag og grafisk industri	196	2,0	147	2,2	49	1,6	75,0
9 Oljeraffinering, kjemisk industri mv.	46	0,5	32	0,5	14	0,4	69,6
10 Mineralproduktindustri	34	0,3	25	0,4	9	0,3	73,5
11 Metallindustri	22	0,2	14	0,2	8	0,3	63,6
12 Metallvareindustri	106	1,1	80	1,2	26	0,8	75,5
13 Maskinindustri	75	0,8	60	0,9	15	0,5	80,0
14 Elektroteknisk og optisk industri	40	0,4	24	0,4	16	0,5	60,0
15 Transportmiddelindustri	42	0,4	30	0,4	12	0,4	71,4
16 Møbelindustri og annen industri	55	0,6	37	0,6	18	0,6	67,3
17 Kraft- og vannforsyning	50	0,5	31	0,5	19	0,6	62,0
18 Bygge- og anleggsvirksomhet	790	8,0	568	8,5	222	7,1	71,9
19 Motorkjøretøytenester	558	5,7	414	6,2	144	4,6	74,2
20 Agentur- og engroshandel	742	7,6	530	7,9	212	6,8	71,4
21 Detaljhandel og reparasjon av varer	1409	14,3	940	14,0	469	15,0	66,7
22 Hotell- og restaurantvirksomhet	496	5,0	274	4,1	222	7,1	55,2
23 Landtransport og rørtransport	498	5,1	348	5,2	150	4,8	69,9
24 Sjøtransport	37	0,4	25	0,4	12	0,4	67,6
25 Lufttransport	9	0,1	4	0,1	5	0,2	44,4
26 Tjenester tilknyttet transport	125	1,3	92	1,4	33	1,1	73,6
27 Post og telekommunikasjon	111	1,1	62	0,9	49	1,6	55,9
28 Finansiell tjenesteyting	40	0,4	31	0,5	9	0,3	77,5
29 Forsikring og pensjonsfond	30	0,3	14	0,2	16	0,5	46,7
30 Hjelpevirks. finansiell tj.yting	15	0,2	8	0,1	7	0,2	53,3
31 Eiendomsdrift	293	3,0	208	3,1	85	2,7	71,0
32 Utleievirksomhet, maskiner og utstyr	75	0,8	43	0,6	32	1,0	57,3
33 Databehandlingsvirksomhet	60	0,6	31	0,5	29	0,9	51,7
34 Forskning og utviklingsarbeid	13	0,1	8	0,1	5	0,2	61,5
35 Annen forretn. tjenesteyting	778	7,9	536	8,0	242	7,7	68,9
36 Off. adm. og forsvar, sosialforsikr.	297	3,0	203	3,0	94	3,0	68,4
37 Undervisning	296	3,0	201	3,0	95	3,0	67,9
38 Helse- og sosialtjenester	924	9,4	596	8,9	328	10,5	64,5
39 Kloakk- og renovasjonsvirksomhet	33	0,3	23	0,3	10	0,3	69,7
40 Interesseorganisasjoner	273	2,8	199	3,0	74	2,4	72,9
41 Kultur og sport	174	1,8	123	1,8	51	1,6	70,7
42 Annen personlig tjenesteyting	184	1,9	110	1,6	74	2,4	59,8
I ALT	9823	100	6695	100	3128	100	68,3

Av tabell 7 framgår det at fordelingen i forhold til størrelsesgruppene er relativt lik i brutto- og netto-utvalget men med en svak tendens til underrepresentasjon i gruppen for de største bedriftene og overrepresentasjon i gruppen for de minste bedriftene.

Tabell 7. Fordeling etter størrelsesgrupper i bruttoutvalg, nettoutvalg og frafallet. Svarprosent fordelt etter størrelsesgruppe

Størrelsesgruppe	Brutto	Netto	Frafall	Svarprosent
I alt	100	100	100	67,0
Gruppe 2	40,3	41,0	38,9	69,2
Gruppe 3	27,5	28,1	26,1	69,8
Gruppe 4	19,0	18,7	19,5	67,3
Gruppe 5	13,2	12,2	15,5	62,7
Bedrifter i alt	9823	6695	3128	

9. Datakvaliteten

9.1. Absolutte kontroller

Alle innkomne skjemaer i utvalgsundersøkelsen gjennomgår i første omgang en maskinell kontrollrutine foretatt av seksjon for dataregistrering (s. 450). Dette er en matematisk kontroll som tar sikte på å avdekke formelle feil i materialet dvs. summeringsfeil og inkonsistente tall. I sistnevnte tilfelle dreier det seg om kombinasjoner av verdier på variabler som logisk sett er uforenlige. Det kan f.eks. dreie seg om et høyere antall personer med sykefravær enn antall sykefraværstilfeller eller et høyere antall dagsverk med sykefravær enn antall sykefraværsdager. En annen type feil som denne kontrollen retter seg mot, er tall som inkluderer sykefraværstilfeller ut over tre dager. Slike feil framkommer gjennom en beregning av gjennomsnittlige antall sykefraværsdager pr. sykefraværstilfelle for den enkelte bedrift. Hvis dette gjennomsnittet overstiger 3 dager, registreres dette som feil. Dette var den vanligste feilkilden blant de skjemaene som ble silt ut gjennom disse kontrollrutinene. Ofte skyldtes slike feil at bedriftene rett og slett hadde glemt å trekke ut 1 -3 dagers tilfeller fra de samlede sykefraværstallene som i stedet ble oppgitt på skjemaet.

I alt ble ca. 300 feiltilfeller avdekket gjennom de absolutte kontrollene. Et slikt antall skulle tilsi en rimelig god kvalitet på det innkomne materialet når det gjelder rent formelle feil og at misforståelser av skjemaveiledningen bare har hatt et begrenset omfang.

Når feil avdekkes i disse kontrollene, tas det kontakt med bedriften for oppklaring og korrigerings. En del av disse feiltilfellene lar seg imidlertid korrigeres på grunnlag av andre tall oppgitt i skjemaet uten at bedriften kontaktes. Som regel skyldes de fleste feiltilfeller av denne typen misforståelser pga. overfladisk lesing av skjemaets veiledning eller mer trivielle feil som f.eks. kommafeil, utydelige tall etc.

9.2. Vurderingskontroller

Etter at denne kontroll- og opprettingsprosedyren var gjennomført, ble filen med sykefraværstallene oversendt seksjon 260 der neste fase av kontrollarbeidet ble iverksatt. Disse kontrollene baserte seg på gjennomsnittstall pr. 100 ansatte og tok sikte på å avdekke bedrifter med urimelig høye eller lave verdier. Dette dreide seg om rent skjønnsmessige kontroller av skjemaer med ekstreme verdier på antall sykefraværstilfeller eller personer med sykefravær pr. 100 ansatte. Formelt sett var disse tallene «korrekte» i den forstand at de var i overensstemmelse med de logiske kravene til størrelsesforholdet mellom variablene, men de virket lite sannsynlige sett på bakgrunn av antall ansatte i bedriften og avviket fra gjennomsnittet for bedriftene totalt og for det enkelte næringsstratum.

184 bedrifter ble listet ut for nærmere kontroll derav 22 med tilsynelatende for høye sykefraværstall og 162 med for lave tall, deriblant 36 registrert med '0' i sykefravær. Det var i første rekke de typiske «utliggerne» (outliers) som stod i fokus for dette arbeidet, dvs. tilfeller som faller et stykke utenfor det normale spredningsmønsteret og som forårsaker vridninger i gjennomsnittstallene for de tilhørende næringsgruppene, men også mer moderate avvikstilfeller ble sjekket.

Disse bedriftene ble kontaktet, og i mange tilfeller viste årsaken til de sterkt avvikende sykefraværstallene seg å være mangelfull korrigering av antall ansatte. Som kjent gis bedriftene anledning til å korrigere det forhåndstrykte tallet på antall ansatte (hentet fra Enhetsregisteret) dersom dette ikke lenger stemmer pga. utvidelser, nedskjæringer etc. Dette var altså ikke blitt gjort i enkelte tilfeller, hvilket ga seg utslag i altfor høye eller lave sykefraværstall pr. ansatt, avhengig av hvilken retning endringene gikk. En del av disse feilene skyldtes også unøyaktighet i utfyllingen, som f.eks. kommafeil og utydelige tall som ble tydet feil under innlesingen.

Imidlertid ble det også brakt på det rene at enkelte av de lave sykefraværstallene faktisk var reelle. Dette gjaldt bl.a. for næringsgruppene 52, detaljhandel, og 55, hotell- og restaurantvirksomhet, der vi fikk tilbakemeldinger om at korttidsfravær var lite utbredt. Dette tyder kanskje på at enkelte næringer har en litt annen «fraværskultur» med mindre korttidssykefravær men til gjengjeld mer sykefravær av lengre varighet. Dette kan f.eks. ha sammenheng med at kortere fravær i slike bedrifter kan medføre ekstraarbeid for kolleger, og at man forsøker så langt det er mulig å unngå fravær.

For øvrig må det tas i betraktning at 3. kvartal preges av mye ferie og at sykefraværstallene må antas å være noe lavere i dette kvartalet. Dette gjør seg spesielt gjeldende innen undervisning (næring 80). Bla. finner vi en del skoler blant de nevnte bedriftene som er blitt kontrollert for lave tall.

9.3. Problematiske næringsgrupper

Samtlige av de 184 nevnte bedriftene ble imidlertid ikke kontaktet, da en del av dem så ut til å ha visse fellestrekk mht. feilkilde. Det framkom bl.a. at noen næringsgrupper hadde problemer med å innhente sykefraværstall for større deler av de ansatte. Det ble i stedet oppgitt tall for mindre grupper av ansatte eller det ble ført opp '0' i skjemaet dersom ingen tall var tilgjengelige i det hele tatt. Dette ble gjort uten at nærmere informasjon ble gitt oss ved innsendelse.

Disse problemene vedrørte næringsstrataene 03, olje- og gassutvinning og 24, sjøtransport. Problemerkene med å oppgi tall for sykefravær fra 1 - 3 dager skyldes de spesielle arbeidsforholdene for store deler av ansatte innen disse næringene som enten oppholder seg ombord i skip eller på oljeplattform når de er i arbeid. Korttidssykefravær registreres dermed ikke på vanlig måte. Det blir i hovedsak det landbaserte personalet som omfattes av en registrering av korttidssykefravær. Dette resulterer m.a.o. i svært lave sykefraværstall pr.ansatt så lenge det opprinnelige tallet på ansatte blir stående uendret.

Innenfor primærnæringene, næringsstratum 01, ble det avdekket problemer med sykefraværregistrering blant avløserlagene. Dette skyldes ansettelsesforholdene, da det her i realiteten er snakk om sporadisk vikararbeid utført på deltidsbasis. Her registreres det ikke sykefravær, og i de tilfellene det er gjort, omfatter tallene bare mindre grupper av faste, heltidsansatte innen administrasjon. I hovedsak faller ansatte i avløserlag utenom undersøkelsens definerte arbeidstakergruppe, da det ikke er snakk om ansettelsesforhold der lønn utbetales under sykdom.

Generelt står disse avløserlagene registrert med relativt mange ansatte samtidig som den totale arbeidsinnsatsen er lav, siden det dreier seg om tilfeldig utført vikararbeid i kortere perioder. De som utfører dette arbeidet, blir imidlertid ofte stående i arbeidstakerregisteret som ansatte selv om de ikke er virksomme i avløserlaget over lengre perioder.

Næringskoden for avløserlagene er '01420'. Denne næringskoden omfatter også annen virksomhet knyttet til husdyrhold, som bl.a. hundepensjonater, ridesentre etc. Også dette vil være virksomhet preget av mye deltidsarbeid men antakelig med større innslag av faste ansettelser.

I det videre arbeidet med beregning av måltall for 3. kvartal 1997 vil denne næringsgruppen samt næringsstrataene for olje- og gassutvinning og sjøtransport holdes utenfor populasjon og utvalg.

9.4. Blanke verdier i mottatte skjema. (Partielt frafall)

Tabell 8. Innkomne skjemaer i alt og skjema med tall for de enkelte variabler

I alt	Pers. m. sykefravær	Sykefraværstilfeller	Sykefraværsdager	Dagsverk med sykefravær
6698	6569 (-129)	6651 (-47)	6646 (-52)	6177 (-521)
68,2 %	66,9 %	67,7 %	67,7 %	62,9 %

* Avløserlag innen næringsstratum 01 (106 bedrifter) er trukket fra. Svarprosenten er beregnet på grunnlag av et bruttoutvalg på i alt 9823 bedrifter.

Tabell 8 viser antall innkomne skjema fra bedriftene og hvor mange av disse som har oppgitt tall for hver av de fire variablene i undersøkelsen. Tallene i parentes viser antall svarbedrifter med uoppgitte verdier for den aktuelle variabelen. Som vi ser er det dagsverk med sykefravær hvor 'blank' forekommer mest, dvs. i 521 bedrifter som har innlevert skjema. Dette gir altså denne variabelen en noe lavere svarprosent .

Tabell 9. Svarprosent* totalt og for dagsverk med sykefravær etter utvalgte næringsstrata

Næring	Innkomne skjema i alt	Dagsverk med sykefravær
I alt	68,2	62,9
03 Olje- og gassutvinning	62,5 (25)	47,5 (19)
04 Nærings- og nytelsesmiddelindustri	75,2 (91)	66,9 (81)
06 Trelast- og trevareindustri	78,3 (54)	69,6 (48)
09 Oljeraffinering og kjemisk industri m.v.	69,6 (32)	60,9 (28)
10 Mineralproduktindustri	73,5 (25)	64,7 (22)
11 Metallindustri	63,6 (14)	54,5 (12)
13 Maskinindustri	80,0 (60)	73,3 (55)
15 Transportmiddelindustri	71,4 (30)	61,9 (26)
22 Hotell- og restaurantvirksomhet	53,6 (266)	47,8 (237)
26 Tjenester tilknyttet transport	73,6 (92)	63,2 (79)
28 Finansiell tjenesteyting	75,0 (30)	60,0 (24)
32 Utleievirksomhet av maskiner og utstyr	57,3 (43)	52,0 (39)
36 Off. adm. og forsvar, sosialforsikr.	68,4 (203)	60,2 (179)
37 Undervisning	67,6 (200)	60,8 (180)
38 Helse- og sosialtjenester	64,1 (592)	55,5 (513)
42 Annen personlig tjenesteyting	59,8 (110)	53,8 (99)

* I prosent av bruttoutvalg på i alt 9823 bedrifter.

Tabell 9 viser svarprosenten totalt og svarprosent for dagsverk med sykefravær i enkelte næringsstrata hvor det har vært et visst innslag av blanke verdier. De andre variablene er ikke tatt med i denne oversikten, da det bare er mindre forekomster av blanke verdier på disse variablene innen de enkelte næringsstrataene. Noen bedrifter har gitt oss tilbakemeldinger om problemer med utfylling av dagsverk med sykefravær. Dette gjelder bl.a. bedrifter innen helse- og sosialtjenester som har mange vikarer og arbeidstakere uten fast ansettelse som det er vanskelig å beregne stillingsandelen for. Hvilke problemer de andre næringsgruppene har hatt i denne forbindelse, er noe uklart. Det er grunn til å regne med at flere har hatt problemer med å fastsette ansattes stillingsandeler. Imidlertid ser vi at flere industribedrifter figurerer i tabellen ovenfor. Dette er bedrifter som tradisjonelt har en stor andel faste heltidsansatte og skulle således ikke bli berørt av de nevnte problemene.

Til: utvalgte bedrifter

Kongens gt. 6
P.b. 8131 Dep.
N-0033 Oslo
Tel.: +47-22 86 45 00
Fax: +47-22 86 49 73

Oslo, 30.06.97

Deres ref.: , Vår ref.:

Saksbehandler: Bjørn Olsen

Seksjon for arbeidsmarkedsstatistikk

Postgiro/ Postal account:
0801 5053004

Bankgiro/ Bank account:
8200 01 32450

Orientering om utvalgsundersøkelse om sykefravær fra 1 - 3 dager.

Det har i lang tid vært arbeidet med å etablere en sentral sykefraværstatistikk. Den sentrale sykefraværstatistikken skal etterhvert erstatte eksisterende statistikker som dekker deler av arbeidslivet, bl.a. NHOs og HSHs fraværstatistikk. Statistikken vil gi myndighetene og arbeidslivets organisasjoner et nyttig styringsredskap i arbeidet med å redusere sykefraværet. I forbindelse med etableringen av sykefraværstatistikken skal Statistisk sentralbyrå igangsette en utvalgsundersøkelse om sykefravær med varighet t.o.m. 3 dager. Disse dataene vil inngå i den nye sentrale sykefraværstatistikken og bli koblet til administrative registre med data for sykefravær utover 3 dager.

Deres bedrift er én av de bedriftene som i september vil motta et spørreskjema (se vedlagt prøveeksemplar) og bli anmodet om å fylle ut dette for 3. kvartal 1997. Vi gjør oppmerksom på at dette er en frivillig undersøkelse, men vi understreker sterkt at alle bidrag har stor betydning for datakvaliteten. Frafall kan medføre skjevhet i datamaterialet og gi det mindre anvendbarhet i forskning og forebyggende tiltak.

Den enkelte bedrift som innleverer utfylt skjema, vil også direkte kunne dra nytte av dette datamaterialet i form av tilbakerapporterte nøkkeltall, som f.eks. bedriftens fraværsprosent i forhold til gjennomsnittstall for næringen eller landet som helhet. Det vil bli utarbeidet et opplegg der disse tallene hvert kvartal trykkes på baksiden av orienteringsbrevet som vedlegges spørreskjemaet.

Vedlagt følger et prøveeksemplar av det spørreskjemaet dere vil bli tilsendt i september d. å. **Det vedlagte skjema er kun til orientering for at dere skal kunne tilrettelegge registreringsystemer for sykefravær i henhold til de dataene vi etterspør. Det skal altså ikke fylles ut og sendes inn nå.**

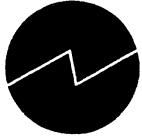
Oppgavene er underlagt **taushetsplikt** etter statistikklovens § 2-4. Statistisk sentralbyrå vil bare bruke opplysningene til å utarbeide offisiell statistikk og til statistisk bruk for forskning og offentlig planlegging. Bruk av innsamlede data vil skje i samsvar med krav stilt av Datatilsynet. Opplysningene vil bli oppbevart og eventuelt tilintetgjort på en betryggende måte.

Har dere spørsmål eller kommentarer til den kommende utvalgsundersøkelsen, kan dere ta kontakt med: Bjørn Olsen 22 86 47 91 eller Irene Tuveng 22 00 44 47.

Vennlig hilsen

Svein Longva

Administrerende direktør

Til: utvalde bedrifter

Kongens gt. 1
P.b. 8131 Dep
N-0033 Oslo
Tel.: +47-22 86 45 01
Fax: +47-22 86 49 71

Oslo, 23.09.97

Dykkar ref.: , Vår ref.:

Saksbehandlar: Bjørn Olsen

Postgiro/ Postal account
0801 505300-
Bankgiro/ Bank account
8200 01 32450-

Utvalsundersøkinga om sjukefråvære frå 1 - 3 dagar.

Vi viser til brevet vårt av 30. juni d.å. og sender dykk hermed spørjeskjema for utfylling av tal for sjukefråvære frå 1 - 3 dagar i 3. kvartal 1997.

Som tidlegare nemd, har det i lengre tid gått for seg eit arbeid med å etablere ein sentral sjukefråvære-statistikk. Den sentrale sjukefråværestatistikken skal etter kvart kome i staden for eksisterande statistikkar som dekkjer delar av næringslivet, bl.a. NHO og HSH sine fråværestatistikkar. Statistikken vil gje styresmaktene og organisasjonane i arbeidslivet ein føremålstenleg styringsreiskap i arbeidet med å redusere sjukefråværet. I samband med etableringa av sjukefråværestatistikken skal Statistisk sentralbyrå setje i gang ei utvalsundersøking om sjukefråvære frå ein til tre dagar. Desse dataene vil gå inn i den sentrale sjukefråværestatistikken og bli kopla til administrative register med data for sjukefråvære utover 3 dagar.

Vi minner om at dette er ei frivillig undersøking, men vi strekar under at alle svar har mykje å seie for datakvaliteten. Fråfall kan føre til at materialet vert mindre tjenleg til forskning og førebyggjande tiltak. Dersom bedrifta ikkje har hatt noko 1 - 3 dagars sjukefråvære i 3. kvartal, skal skjema likevel sendast inn. Det er då nok å føre opp «0» i «I alt» raden.

Den einskilde bedrifta som sender inn utfyld skjema, vil óg direkte kunne få nytte av statistikken. Dei vil òg få nøkkeltal rapportert tilbake, som til dømes fråværepräsenten i bedrifta i forhold til gjennomsnittstal for næringa eller heile landet. Desse tala vil kvart kvartal bli trykte på baksida av det informasjonsbrevet som blir lagt ved spørjeskjemaet.

Oppgåvene er underlagde teieplikt etter § 2-4 i statistikklova. Statistisk sentralbyrå vil berre bruke opplysningane til å lage offisiell statistikk og til statistisk bruk for forskning og offentleg planlegging. Bruk av innsamla data vil skje i samsvar med krav stilte av Datatilsynet. Opplysningane vil bli lagra og eventuelt makulerte på ein trygg måte.

Har de spørsmål eller kommentarar til undersøkinga, kan de ta kontakt med: Margrete Sander, tlf. nr. 62 88 53 30.

Venleg helsing

Svein Longva

Administrerende direktør

Oppgave for føring av sykefravær med varighet 1-3 dager

Ungitt
taushetsplikt

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Seksjon for dataregistrering
Postboks 1260, 2201 Kongsvinger
Telefon: 62 88 50 00, telefaks: 62 88 53 09

Frist for innsending:
28. oktober 1997

Denne oppgaven gjelder kun for den utvalgte bedriften og ikke hele foretaket dersom bedriften er en del av et større foretak. Mer om dette på baksiden.

Blanketten skal leses maskinelt og det er derfor viktig at utfyllingen blir utført nøyaktig. Bruk helst blå eller svart penn.

Skriv tallene slik:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

For mer informasjon se baksiden. Eventuelle spørsmål om utfyllingen kan rettes til Margrete Sander, tlf. 62 88 53 30, e-post:ims@ssb.no. Telefaksnr. 62 88 53 09.

Skriv bokstavene slik:

A B C D

Sykefravær 1-3 dager for 3. kvartal (1. juli - 30. september 1997)

	Antall personer med sykefravær	Antall sykefraværstilfeller	Antall sykefraværsdager	Antall sykefraværsdagsverk (to desimaler)
Menn				
Kvinner				
I alt				

Eventuelle andre opplysninger:

Eventuelle korrigeringer av forhåndstrykte bedriftsopplysninger:

Navn:

Adresse:

Antall ansatte:

Bedriftens kontaktperson for denne oppgaven:

Navn:

Telefon:

Telefaks:

E-post:

Rettledning til oppgaven

Registreringens omfang

Tallene som skal oppgis på dette skjemaet, gjelder *kun* den utvalgte bedriften og *ikke* hele foretaket dersom bedriften er en del av et større foretak. (Se bedriftens organisasjonsnummer og antall ansatte trykt på forsiden.) Er det svært vanskelig å oppgi tall for bedrifter enkeltvis, ring vår kontaktperson slik at vi kan finne andre løsninger.

Både faste og midlertidig ansatte som bedriften har arbeidsgiveransvar for og som mottar lønn under sykdom, skal tas med dersom de har hatt sykefravær med varighet 1-3 dager i løpet av 3. kvartal. Ansatte med sykefravær utover 3 dager skal *ikke* regnes med.

Hva skal rapporteres?

Alt sykefravær med varighet 1-3 dager *grunnet egen sykdom* som faller innenfor kvartalet, skal rapporteres. Dette gjelder både egenmeldt og legemeldt sykefravær. Sykefravær med lengre varighet enn tre dager og fravær pga. barns sykdom skal *ikke* tas med. Hvis bedriften ikke har hatt noe 1-3 dagers sykefravær i 3. kvartal, skal skjemaet likevel innleveres. Det holder da med å føre opp "0" i "I alt" raden. Følgende data over 1-3 dagers sykefravær skal rapporteres samlet for hele bedriften fordelt på kjønn:

- 1 Personer med sykefravær
- 2 Sykefraværstilfeller
- 3 Sykefraværsdager
- 4 Sykefraværsdagsverk

Hvordan går man fram ved utfyllingen?

1. Personer med sykefravær.

Her føres opp det samlede antall ansatte som har hatt ett eller flere 1-3 dagers sykefravær i løpet av kvartalet. Personer som har hatt flere slike sykefraværstilfeller telles bare én gang.

2. Sykefraværstilfeller.

Her føres opp det totale antall sykefraværstilfeller i kvartalet. Ett sykefraværstilfelle vil si én eller flere (maksimum tre) *sammenhengende* kalenderdager med sykdom. En ansatt som har hatt flere 1-3 dagers sykefraværstilfeller i kvartalet, telles følgelig flere ganger. Deltidsarbeidende som ikke jobber daglig, skal regnes som ett sammenhengende sykefraværstilfelle fra den første sykefraværsdagen til vedkommende er tilbake på jobb igjen.

3. Sykefraværst dager.

Her oppgis det samlede antall sykefraværst dager som alle 1-3 dagers sykefraværstilfeller utgjør i perioden. Det er kun normalarbeidsdagene som her skal regnes med som sykefraværst dager. Dvs. at ferie, generelle fridager og helgedager i sykefraværst perioden skal holdes utenfor.

4. Sykefraværst dagsverk.

Her føres opp det samlede antall dagsverk som bortfaller pga. 1-3 dagers sykefravær. Sykefraværst dagsverk beregnes ved å ta utgangspunkt i antall sykefraværst dager og korrigere for stillingsandel dersom det dreier seg om deltidsansatte. (Hvis stillingsandelen er varierende for enkelte ansatte, kan det brukes et anslag for gjennomsnittlig stillingsandel.) For heltidsansatte blir antall sykefraværst dagsverk og sykefraværst dager det samme.

Eks. på beregning av sykefraværst dagsverk:

- En arbeidstaker som jobber 4 timer daglig, er syk i tre dager. Dette gir følgende sykefraværst dagsverk (vi antar her at det er 7,5 timer i en normal hel arbeidsdag):
$$3 \cdot \frac{4}{7,5} = 1,6$$
- En arbeidstaker i en 60% stilling er syk én dag. Dette gir følgende sykefraværst dagsverk:
$$1 \cdot 0,6 = 0,6$$
- En ansatt som arbeider i $\frac{3}{4}$ stilling og er syk i to dager, får følgende sykefraværst dagsverk:
$$2 \cdot \frac{3}{4} = 1,5.$$
- En ansatt som jobber 25 timer i uken og har to dagers sykefravær, får sykefraværst dagsverk som følger:
$$2 \cdot \frac{25}{37,5} = 1,3$$
(Vi antar her at full arbeidsuke utgjør 37,5 timer.)

Informasjon

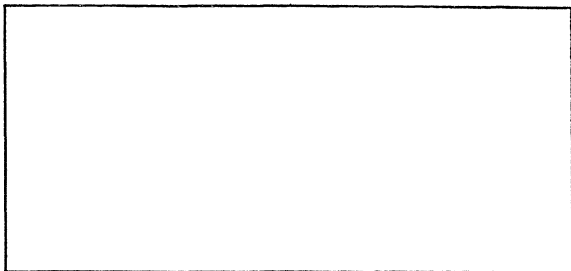
Taushetsplikt

Oppgavene er undergitt taushetsplikt etter statistikklovens § 2-4. Statistisk sentralbyrå vil bruke opplysningene til å utarbeide offisiell statistikk, og til statistisk bruk for forskning og offentlig planlegging. Bruk av innsamlede data vil skje i samsvar med krav stilt av Datatilsynet. Opplysningene vil bli oppbevart og eventuelt tilintetgjort på en betryggende måte.

De sist utgitte publikasjonene i serien Notater

- 98/31 G. Dahl og J. Folkedal: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport: Stønader til enslig forsørger, 1992-1993. 34s.
- 98/32 K. Bjønnes og J. Johansen: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport: Attføringspenger, 1992-1993. 108s.
- 98/33 O. Skorge: Forsknings- og utviklingsvirksomhet (FoU) 1995: Dokumentasjon av FoU-undersøkelsen 1995. 30s.
- 98/34 A. Sundvoll og H.M. Teigum: Samordnet levekårsundersøkelse 1997 - tverrsnittundersøkelsen: Dokumentasjonsrapport. 130s.
- 98/35 K. J. Einarsen, A. B. Skara og C. Strand: Faktaark for FylkesKOSTRA-utdanning. 1. tertial 1998. Sør-Trøndelag fylkeskommune: Nøkkeltall med indikatorer for Prioriteringer, Dekningsgrad, Produktivitet. 39s.
- 98/36 P. Bakken og J.A. Osnes: Kvartalsvis ordrestatistikk. 53s.
- 98/39 I. Melby og R. Aaberge: Sammenligning og fordeling av husholdsinntekt blant barn og unge. 31s.
- 98/40 A.A. Ritland: Evaluering av Reform 94. En spørreskjemaundersøkelse: Dokumentasjonsrapport. 43s.
- 98/41 D. Roll-Hansen, L. Solheim og L.C. Zhang: Kopiering ved universiteter og høyskoler. 88s.
- 98/42 M.V. Dysterud og P. Schøning: Etterprøvbare miljømål for byer og tettsteder: Et metodeprosjekt for utvikling og prøving av miljøindikatorer. 40s.
- 98/43 J. Epland: Inntekt etter skatt: Revisjon av inntektsregnskapet i inntekts- og formuesundersøkelsen for husholdninger. 40s.
- 98/44 E. Sørensen: Produksjonsindeks for industrien. 48s.
- 98/45 L. Aaram og Ø. Skullerud: Statistikk over emballasjeavfall: Utprøving av metode og foreløpige resultater. 32s.
- 98/46 L-C. Zhang: Empirisk imputering: En ny metode for å behandle tilfeldig partielt frafall. 20s.
- 98/47 L. Dalen, P.M. Bergh, J-A. Sigstad Lie og A. Vedø: Energibruk i næringsbygg 1995-1997. 69s.
- 98/48 B. Strand og H. Utne: FoB2000: Rapport fra seminar 12. mars 1998 om arbeidsmarkedsdelen i Folke- og boligtellingsen 2000. 33s.
- 98/49 N.Ø. Mæhle og K. Nyborg: Energibruk og utslipp til luft i norsk produksjon: Direkte og indirekte virkninger. 23s.
- 98/50 T. Eidem og J. Lajord: FD-Trygd. Dokumentasjonsrapport: Utdanning 1992-1993. 87s.
- 98/51 A. Bjerkestrand og S. Fjeld: Regnskapsstatistikk for aksjeselskaper 1996: Dokumentasjon. 34s.
- 98/52 G. Haakonsen, S. Holtskog og B. Tornsjø: Energibruk og utslipp til luft i Oslo, Drammen, Bergen og Trondheim 1995. 57s.
- 98/53 E. Holmøy: Hvordan generelle likevekts-effekter bidrar til prisfølsomheten i den norske el-etterspørselen: Dokumentasjon av beregningsrutiner. 33s.
- 98/54 F.R. Aune, T. Bye, M.I. Hansen og T.A. Johnsen: Kraftpris og skyggepris på CO₂ - utslipp i Norge til 2027. 13s.
- 98/55 S. Blom: Holdning til innvandrere og innvandringspolitikk: Spørsmål i SSBs omnibus i mai/juni 1998. 34s.
- 98/56 K. Bjønnes og B.R. Joneid: FD - Trygd. Dokumentasjonsrapport: Foreløpig uførestønad, 1992-1993. 34s.
- 98/57 T. Bye: Fleksibel gjennomføring av en klimaavtale. 27s.
- 98/58 K.J. Einarsen (red.): Arbeidsutvalgets evaluering av faktaark for FylkesKOSTRA-utdanning: 1. tertial 1998. Sør-Trøndelag fylkeskommune. 33s.

Notater

Tillatelse nr.
159 000/502

B *Returadresse:*
Statistisk sentralbyrå
Postboks 8131 Dep.
N-0033 Oslo

Statistisk sentralbyrå

Oslo:
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo

Telefon: 22 86 45 00
Telefaks: 22 86 49 73

Kongsvinger:
Postboks 1260
2201 Kongsvinger

Telefon: 62 88 50 00
Telefaks: 62 88 50 30

ISSN 0806-3745

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway